

Κωδικός Καλλιτεχνίας
Φιλικό

ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Β'.
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 17

ΙΔΡΥΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ

ΧΑΛΚΙΔΑ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1943

Ἐπίκαιρα θέματα

Η ΤΡΙΤΗ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Ἀντρέα Ζώντου

Ἕψος ἀκρισίας κι' ἀνδιατροπιάς, στὶς ἐπίμονες τεχνιτὲς προσπάθειες, ποὺ γίνονται, τὸν τελευταῖο καιρὸ, γιὰ τὸ βάφτισμα ἑνὸς καινούργιου ἔθνικοῦ ποιητῆ, εἶναι ἡ εἰσήγησι, σ' ἕνα ρεσιτάλ ἀπαγγελίας ποιημάτων τοῦ κ. Ἀγγέλου Σικελιανοῦ, ποὺ γίνηκε στὸ θέατρο Κοτοπούλη, στὶς 19 τοῦ περασμένου Μάη, ἀπὸ ἕνα λογοτέχνη, καὶ ποὺ δημοσιεύτηκε στὴν «Ν. Ἐστία» φύλλο 15-6-43.

Ὁ εισηγητὴς τῆς μουσικῆς ἀπαγγελίας ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Πατριάρχη τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως τὸν Διονύσιον Σολωμό, σταματᾷ, κατὰ συγκατάβασιν, λίγο στὸν Παλαμᾶ καὶ φτάνει ἀμέσως, καὶ χωρὶς περιστροφές στὸ ψητό: Στὸ βάφτισμα—δὲν ξέρουμε ἂν μὲ παπῆ καὶ κολυμπήθρα ἢ χωρὶς—ὡς τρίτου ἔθνικοῦ ποιητῆ τοῦ τιμώμενου, κείνη τὴν βραδεία, πατέρα τ' «Ἀλαφροῦ σκιωτοῦ».

Κι' ὁ παράδοξος αὐτὸς «νουνός»—ἀνάδοχος—βιαζόμενος γιὰ νὰ ἐπιβάλλῃ ἀμέσως τὸν «φιότσο» του—βαφτιστικό του—μᾶς λέει πὼς τὰ καινούργια ἔντονα χρόνια, ποὺ διαδέχτηκαν τὴν ἐποχὴ τοῦ Παλαμᾶ, ὁ βαφτισμὸς του—διαβάστε ὁ κ. Ἀγγ. Σικελιανός—στάθηκε, χωρὶς ἀμφισβήτηση, ἡ ποιητικὸς ἀντ' πρόσωπος τῆς Ἑλλάδας. Κι' ὁ κριτικὸς μας θέλοντας νὰ στηρίξῃ τὴ γνώμη του, προσθέτει, πὼς «τὸ νεανικό—(ἀφοῦ ἄλλο δὲν ὑπάρχει)—ἔργο τοῦ Σικελιανοῦ—γιατὶ περὶ αὐτοῦ, ὅπως καταλαβαίνει ὁ ἀναγνώστης, πρόκειται—εἶναι ἕνας ὕμνος στὴ φύσιν, πὼς τὰ πρῶτα του ποιητικὰ ἔργα ἔγιναν ἢ πάνε νὰ γίνουν δημοτικά (τόσο ποὺ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς—τοῦ ὁποῖου τὰ τραγούδια κάνουνε τοὺς κύκλους ὄλου τοῦ κόσμου—οὔτε τὸν Παλαμᾶ καλὰ—καλὰ δὲν ξέρει. Τώρα φαντασθῆτε τὸ Σικελιανό, ἔχτος κι' ἂν οἱ ἄκριτοι κριτικοὶ μᾶς νομίζουνε ἑλληνικὸ λαὸ τὶς ἐκκλησιαζούσες ἐστὲτ τῶν Ἀθηναϊκῶν σαλονιῶν). Κι' ὁ κριτικὸς συνεχίζει πὼς τὸ ἔργο ποὺ κλείνει τὴ νειότη τοῦ Σικ. εἶναι τὸ «Πάσχα τῶν Ἑλλήνων», ἂν κι' ἔμεινε ἀτέλειωτο. Δὲν συμφωνεῖ, ὁ ἴδιος εισηγητὴς τοῦ ρεσιτάλ, μ' ἐκείνους ποὺ ἀνεπιφύλαχτα ἀναγνωρίζουν τὴν ποιητικὴ ἀξία τοῦ ἔργου τοῦ Σικελιανοῦ κι' ἀπορρίπτουν τὰ ἰδεολογικά του στοιχεῖα. (Μὰ ὁ Σικελιανὸς ἔχτος ἀπὸ τὴ στεῖρα ἀρχαιοπληξιάτου, πουθενὰδὲν φαίνεται νὰ ἔχη ἰδέες κάποιας φιλοσοφικῆς τοῦ κόσμου ἀντίκρουσις). Καὶ τονίζει πὼς δὲν μπορεῖ, μὲ

κανένα, μάλιστα, τρόπο, νὰ δικαιολογηθῇ ἡ διάκρισι ἀνάμεσα στὸ Σικ. λυρικὸ ποιητῆ καὶ στὸ Σικ. δραματιστῆ καὶ φιλόσοφο! Μᾶς λέει ἀκόμα, ὁ παράδοξος «νουνός», τοῦ «τρίτου Ἑλληνα ἔθνικοῦ ποιητῆ», πὼς ἡ ποιητικὴ δημιουργία τῆς τελευταίας δεκαετίας τοῦ Σικ. θυμίζει τὴ μεγάλη κλασικὴ ἐποχὴ!

**

Πρῶτα—πρῶτα καὶ μόνη ἡ σύγκρισι, ποὺ θέλει νὰ κάνῃ ὁ κριτικὸς μᾶς, Σολωμοῦ,—Παλαμᾶ—Σικελιανοῦ, εἶναι ἀδιακρίσια τόση μεγάλη, ποὺ τὸ βάρος τῆς νὰ μὴ μπορεῖ νὰ ζυγίσῃ καμμία τοῦ κόσμου πλάστιγγα. Σολωμὸς—Σικελιανός: ὅση σχέση μπορεῖ νάχη «ὁ Παπᾶς μὲ τὸν Λοχί», ἄλλη τόση μπορεῖ νάχη ὁ Σολωμὸς μὲ τὸν Σικελιανό.

Ὁ Σολωμὸς μᾶς ἔδωσε ὀλόκληρους ποιητικὸς κόσμους καὶ γλώσσα ἔθνικὴ στὴ ποίησι—καὶ σὲ ποᾶ ἐποχῇ;—ποὺ δὲν εἶχαμε, καὶ κατέχτησε, μὲ τὸ πνευματικὸ του φῶς, καὶ τὴν ἀσύγκριτη τέχνη του—ποὺ τὴ βρίσκουμε μέσα στὴ μεγάλη του ἀπλότητα,—τίς καρδιές ὅλων τῶν ἑλλήνων. Γιὰ τὸ «φιότσο», ὅμως, τοῦ κριτικοῦ μᾶς, τί μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ: Ἄλλ' ἄς εἶναι θάρθη κι' αὐτοῦνοῦ ἢ σειρὰ του.

Ἀραδιάζει, ὁ κριτικὸς μᾶς, κατὰ χρονολογικὴ σειρὰ τοὺς ἑλληνες ἔθνικοὺς ποιητὲς, τοὺς ὀνομάζει: κι' αὐθαίρετα τοὺς ἐξισώνει: Σολωμὸς,—Παλαμᾶς—Σικελιανός. Γιὰ νὰ συνεχίσουμε τὴ συζήτησι γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Σολωμοῦ καὶ τοῦ Σικελιανοῦ μαζὺ θὰ ἦταν, ἀπὸ μέρους μᾶς, ἀνευλάβεια γιὰ τὸν Ἐθνάρχη ποιητῆ Σολωμό, ποὺ φώτισε τὸν κόσμον ὀλόκληρο καὶ μᾶς ἄνοιξε διάπλατα τίς πόρτες στὰ μυστικά τῆς μεγάλης τῆς ἀληθινῆς τέχνης.

Ὅσο γιὰ τὸν Παλαμᾶ, ποὺ κι' αὐτὸς δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ τὸν Σολωμό, μπορεῖ νὰ ὀνομαστῇ ἔθνικὸς ποιητὴς—κι' ἐμεῖς ἀδίσταχτα τὸ παραδεχόμεσθε—χωρὶς, βέβαια, τὸ ἔργο του νὰ φτάνει ποτὲ τὰ Σολωμικὰ ἀριστουργήματα καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς πὼς ὑπάρχουν πολλοὶ φωτισμένοι ἄνθρωποι στὸν τόπο μᾶς, ποὺ δὲν τὸν ξεχωρίζουνε μέσα ἀπὸ μιὰ ὀλόκληρη σειρὰ ποιητῶν: Μαρκοῦ, Μαρτζώκη, Μαβίλη, Πορφύρα, Μαλακάση, Γριπάρη, Καρυωτάκη, Πολυδούρη κ ἄ. Καὶ θάτανε ὠφέλιμο, ἀπὸ τὴν πλευρὰν αὐτῆ, νὰ ξανατυπώνονταν οἱ σχετικὲς μελέτες γιὰ τὸν Παλαμᾶ, τοῦ Γιάννη Ψυ-

χάρη και του 'Απ. 'Αποστολάκη, και νάβλεπε όλόκληρο το φως μιά άλλη μελέτη που έχει γράψει ο σύγχρονος Βετεράνος της έλληνικής Λογοτεχνίας' ο Γιάννης Σκαρίμπαγια τον «Παλαμὰ χωρίς ψέμματα».

Πρώτη, λοιπόν, αξιολογική σειρά ο Σολωμός, δεύτερη ή τρίτη, ο Παλαμάς. Θεσί στο 'Εθνικό ποιητικό Πάνθεο, για το Σικελιανό δέν υπάρχει. Εχτός και, για να ευχαριστήσουμε τον κριτικό του, τονβάλουμε και καθήση πολύ ψηλά—στο ύπερω—και παρακολουθήση «ἀφ' ύψηλου» την παράστασι της τρίτης ποιητικής αυτοκρατορίας.

* *
Ο Σικελιανός είχε, κι' έχει, ασφαλώς, τις αγαθότερες προθέσεις. Μπορεί ακόμα και να πάλαψε με τις ιδέες του και τις εμπνεύσεις του και να μαρτύρησε, κυριολεκτικά, δουλεύοντας την τέχνη για να φτάση στα πεδία της αληθινής ποιητικής τέχνης, μά δυστυχώς έμεινε για πάντα πολύ μακριά απ' αυτή.

Η προσπάθεια του Σικ, για την αναβίωσι της αρχαίας κλασικής τραγωδίας και το ξαναζωντανεμα της Δελφικής Ιδέας, εΐτανε—πρός μεγάλη του τιμή—ένας αληθινός ἄθλος, παρ' ὄλο πουπρεπε να ξέρη πώς ἄλλος νεκρός, ἀπό τον Λάζαρο, τον Α' δέν αναστήθηκε στον κόσμο. Μά η ώραία του αυτή προσπάθεια, που και Τουριστικά τόσο ωφέλησε την πατρίδα μας, με μερικά του ακόμα πολύ μέτρια έργα—«βροντερά» με πολλά φούμαρα και μπιχλιμπίδια, ἀλλά χωρίς περιεχόμενο, δέν φθάνουν, μαζύ μ' ὄλες τις ἄκριτες κριτικές των φίλων του και τις τυμπανοκρουσίες:

«...οί καμπάνες πληρωμένες κάνουνε σᾶν βουρλιωμένες...»

να τον αναδείξουν ἔθνικό ποιητή. Γιατί δέν ξέρουμε, μά την ἀλήθεια, ἀφοῦ διεκδικείται ο τίτλος του

Ἱταλική Λογοτεχνία

Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ

Ἄρνάλδου Τσιπόλα

Ὁ Χαλίφης Ὅμαρ, ρώτησε μιά μέρα, τον Ἀχμέτ τον δυνατόν να του διηγηθῆ ἕνα ἀπό τὰ πολλά κατωρθώματα που περισότερο, τον ἔδόξασαν.

«Ἀρχηγέ των πιστών»—ἀπήνησα κάποτε ξανα νεαρὸ ἱππότη, ἕνα παιδί σχεδὸν και τον ἐρώτησα ποιὸς ἦταν.

—Εἶμαι ὁ Σαῖδ, ὁ ἱππότης τῆς Κερμπέλας και σὺ; —Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀχμέτ, ὁ ἱππότης τῆς Μουσούλης και σέ σταμάτησα για να σε προκαλέσω καινά σε σκοτώσω.

—Μόνον ἡ ὑπερηφάνειά σου με ἔμποδίζει να σε ξαπλώσω νεκρόν.

Ἡ ἀπάντησή του νέου ἦταν τόσο ἀλαζονική που ἔμεινε κατάπληκτος.

—Ἄστα αυτά του ἀπήνησα θυμωμένος. Φουλόξου, ἕνας ἀπό μας πρέπει να πεθάνῃ.

—Πήγαινε και μάθε ὅτι ἀνῆκω σε γενιά που κανένας ποτέ δέν την νίκησε.

—Φυλάξου!—Του ἀπήνησα θυμωμένος

—Ἐ καλά, μοῦπε, ἀφοῦ ἐπιμένεις. Προτιμᾶς να

ἔθνικοῦ ποιητῆ για τον Σικελιανό, γιατί να μη δοθῆ ὁ τίτλος αὐτός σε τόσοσ ἄλλους—κι' ἀναφέρουμεέναν πεθασμένοκι ἕναν ζωντανόμονάχα—τον Ζακυνθινὸ «κανταδῶρο», π. χ. το "Ἀγγελο-ἄγγελοςκι' ἐκεῖνος—Σαλούτση, που μᾶς ἄφησε για ἔδω και 8 χρόνια, κι' ὅπου ἡ "σημαία του,—για την ὁποία και παρασημοφορήθηκε ἀπὸ τὸ κράτος—εἶναι πολὺ καλύτερη ἀπὸ του Σικ. τὰ ἔθνικά. Ἡ τὸ κ. Γιωργο Κελεπούρη, που τ' "ἀγέρι τῆς πατρίδος του,,βάνει κάτω πολλὰ μαζύ "Πάσχα των Ἑλλήνων,, του Σικελιανου.

Ἄν ὁ Σικ. ἀντι να θελήση να δουλέψῃ για τ' ἀδύνατο ἀνάστημα πραγμάτων πεθαμένων, μέσα σ' ἀτέλειωτους θόρυβους κι' "ὄχλαοές,, δούλευε ἐπιμονα και σφυρηλατοῦσε ἀδιάκοπα στὸ ἀμόνιτῆς θείας τέχνης, ἴσως καὶ καλύτερο να μᾶς εἶχε δώσει, ἀπ' ὅτι μέχρι σήμερα μᾶς ἔδωσε, και τότε μπορούσε ἄλλη να κατεῖχε θέσι, μέσα στὸ πνευματικό μας Ἐθνος, του ὁποίου ποιητικὸς τοντῆρας θέλει ν' ἀνακηρυχῆ. Τώρα ἡ θέσι του, ὅπως εἴπαμε, εἶναι πολὺ ψηλά—στὸ ὑπερω—μ' ἀφάνταστα, ὅμως, μακριὰ ἀπὸ κεί, που ἡ καλωσύνη των φίλων του, ἡ ἀκρῖσια των ἴδιων και τὸ "συνταραχτικό,, γεγονός τῆς ἐκδόσεως του "ἀντιδῶρου,, θέλουν να τον ἀνεβάσουν.

Κι' ἄς μάθουν, ἐπ' εὐκαιρία, και μιά για πάντα οἱ θορυβοῦντες φίλοι του, πὼς στὸν τόπον αὐτὸν ὑπάρχουν κάποιες πνευματικές ἀξίες—ἀξίες πουδέν κάνουν καμμίαν ἀναγνώρισί στοῦ Σικελιανου τὸ ἔργο. Κι' ὅσον αὐτῆ ἡ ἀναγνώρισί λείπει—και θά λείπει για πάντα, ἀφοῦ δέν ὑπάρχει ἔργο—ὄλοι τους χτίζουνε στὴν ἄμμο, και τὸ χωρίς βάσι κι' ἀρχιτεκτονική κατασκευασμά τους θά γκρεμιστῆ,—πρὶν τ' ἀποτελειώσουν,—σᾶν τὸ φοῦρνο του Ναστραδίν—Χότζα.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ

πετάχθηκε κάτω ἀπὸ τ' ἄλογο, ξαναἔβηκε, μ' ἔκυνῆγησε και με ἔψαυσε με τὸ κοντάρι του στὸ σβέρο.

—Εἶναι ἡ τρίτη φορὰ Ἀχμέτ! Πήγαινε στὸ καλό, εἶσαι πολὺ ματαιόδοξος και δέν σε σκοτώνω.

—Ὅχι, σκότωσέ με! Ἰκέτευσα. Χίλιες φορές καλλιτέρα να σκοτωθῶ, παρά να γίνω παιγνίδι των ἀράβων ἱπποτών.

Ὁ νέος ἀπεμακρύνετο τραγουδώντας, χωρίς να μου ἀπαντήση.

—Κύριε!—του φώναξα ὕστερα ἀπὸ μιά στιγμὴ ἀμφιβολίας.—Κάποια παράκλησι θέλω να σου κάνω. Πάρε με μαζί σου, θέλω να γίνω σύντροφός σου.

—Δέν εἶσαι ἄξιος.

Ἡ νέα ταπείνωσις με ἀπετύφλωσε ἀπὸ τὸ θυμό. Ὁ νέος ὅμως με γοῆτευε και τον παρακάλεσα να με ἀκούση.

—Ξέρεις ποιὸς εἶναι ὁ σκοπός μου;

—Ὅχι.

—Πηγαίνω στὸν κόκκινο θάνατο.

—Εἶμαι πρὸθυμος να πεθάνω μαζύ σου.

—Ἐ, καλά ἔλα τότε.

Περπατήσαμε ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα με τ' ἄλογά μας και μέρος τῆς νύχτας μέχρι ὅτου διακρίναμε τις καλύψεις μιάς φυλῆς.

—Ἀχμέτ—εἶπε ὁ ἱππότης—ὁ Κόκκινος Θάνατος εἶναι ἔδω. Θέλεις να κρατᾶς ἐσὺ τ' ἄλογα και ἐγὼ να πᾶω να κλέψω τὴ νέα που μ' ἔφερε ἔως ἔδω, ἡ προτιμᾶς να κρατήσω ἐγὼ τ' ἄλογα και να πᾶς ἐσὺ να κλέψης τὴ γυναίκα;

—Πήγαινε ἐσὺ του ἀπῆνησα,

Ὁ Σαῖδ πήδησε ἀπὸ τὸ ἄλογο, μου πέταξε στα χέρια τὰ χαλινὰ και τράβηξε πρὸς μιά καλύβη, βῆκαν μαζί με μιά ὄμοια κόπελλα και τὴν ἀνέβασε σε μιά γκαμήλα που ἔβασκε ἐκεῖ κοντά. Ὁταν ἦρθε κοντά μου ὄδηγῶν και τὴν γκαμήλα εἶπε: —Θέλεις να φυλάς ἐσὺ. Ἐνῶ ἐγὼ θά ὀδηγῶ τὴν γκαμήλα ἡ να τὴν ὀδηγῆς ἐσὺ και να σᾶς φυλάω ἐγὼ;

—Σὺ θά μᾶς φυλάξης καλύτερα, ἀπῆνησα ἐγὼ. Περπατήσαμε ἔως τὸ πρωί.

—Ἀχμέτ, φώναξε σε μιά στιγμὴ ὁ Σαῖδ. Βλέπεις τίποτα;

—Μᾶς ἀκολουθοῦν. Κάνε γρήγορα.

—Ἄν εἶναι πολλοὶ—ἀπῆνησε ὁ νέος,—δέν εἶναι τίποτα. Ἄν εἶναι λίγοι κανε κουράγιο, εἶναι ὁ Κόκκινος Θάνατος πουρῆεται.

Ἦστερα ἀπὸ λίγο μᾶς ἔφτασαν. Ἦσαν τρεῖς, ἕνας γέρος και δύο νέοι, ὁ πατέρας και τ' ἀδέρφια τῆς κοπέλλας.

—Σαῖδ, ἀνηψέ μου—εἶπε ὁ γέρος—δῶσε μου τὴν κόρη μου.

—Δεν τὴν ἔκλεψα για να σου τὴν δῶσω πίσω.

—Πήγαινε να μετρηθῆς μ' αὐτόν—εἶπε ὁ γέρος και ἔδειξε ἕναν ἀπὸ τοὺς γιουὺς του.

Ὁ Σαῖδ τον ἀντιμετώπισε τραγουδώντας «μεταξὺ ἐμοῦ και τῆς ἐπιθυμίας σου, ὑπάρχει τόπος για τὸ κοντάρι μου» και με ἕνα κτύπημα τον σκότωσε.

—Ἐσὺ!—εἶπε ὁ γέρος στὸ δεύτερο γιο.

Ὁ Σαῖδ ἐπετέθη και κατὰ του δευτέρου τραγουδώντας «Εἶδες σὺ τὸ πρώτο μου κτύπημα. Πολεμῶ για τον ἔρωτα και ἡ ἀγάπη εἶναι ἀνίκητη». Και σκότωσε και τὸ δεύτερο

—Σαῖδ, ἀνηψέ μου,—φώναξε ὁ γέρος.—Ἄστην αὐτὴν τὴ γυναίκα.

—Ὅχι, δέν ἀφήνω τὴν ἀγάπη μου.

—Σαῖδ, θέλεις να πολεμήσης πεζὸς ἡ πάνω στ' ἄλογο;

—Προτιμῶ πεζός.

Ὁ γέρος και ὁ νέος ἀντιμετωπίστηκαν με τὰ σπαθιὰ στα χέρια τραγουδώντας. Ἐλεγε ὁ πρώτος: «Τί μπορεί να μου δῶση ἀκόμη ἡ ζωή; Τὰ ἐνενηντα μου χρόνια πέρασαν σᾶν στιγμῆ». Τραγουδοῦσε ὁ νέος: «Ἐγὼ θά νικήσω και ἡ ἀγάπη με μεριμένει».

—Σαῖδ, ἀνηψέ μου,—ρώτησε πάλι ὁ γέρος,—θέλης σὺ να κτυπήσης πρώτος;

—Ἐγὼ θά κτυπήσω πρώτος.

Ὁ Σαῖδ σήκωσε τὸ σπαθί του, που διέσχισε τον ἄερα σᾶν ἀστροπελέκι, ἔνω τὸ σπαθί του γέρου ἐμπήχνετο στα στήθη του νέου.

Πέθανε και οἱ δύο νεκροί.

Τότε—συνέχισε ὁ Ἀχμέτ—ἐγὼ πήρα τὰ τέσσαρα ἄλογα, μάζεψα τὰ σπαθιὰ και τὰ κοντάρια και τραβῶν τὴν γκαμήλα, θέλησα να πάρω μαζί μου τὴν κοπέλλα.

—Ἀχμέτ, που πάμε;—φώναξε ἡ κοπέλλα.—Ἐγὼ δέν σου ἀνῆκω. Σὺ δέ δέν εἶσαι ἰσάξιος μ' αὐτοὺς που σκοτώθηκαν για μένα.

—Σῶπα! τῆς εἶπα.

—Ἄν θέλεις να εἶσαι ἀξιόμοιος—συνέχισε ἡ κοπέλλα—δῶσε μου ἕνα σπαθί ἡ ἕνα κοντάρι για να πολεμήσωμε. Ἄν νικήσης θά γίνω δική σου, ἀλλιῶτικα ἀφησέ με ἐλεύθερη.

—Ἦστερα ἀπ' αὐτὰ που εἶδα—ἀπῆνησα—δέν θέλω πια να πολεμῶ.

Ὁ πατέρας μου σκοτώθηκε—συνέχισε ἡ κοπέλλα—τ ἀδέρφια μου τὸ ἴδιο, ὁ ἔραστής μου και αὐτὸς σκοτώθηκε, πὼς μπόρω να ζῶ; Καλύτερα να πεθάνω παρά να γίνω κτῆμα ἑνός ἀνδρὸς χωρίς θάρρος.

Σᾶν ἀστραπή κατέβηκε ἀπὸ τὴν γκαμήλα, ἐπίασε ἕνα ἀπὸ τὰ κοντάρια και προσπαθοῦσε να μου τὸ πάρῃ. Ὁ φόβος μέκαμε ἀνανδρον. Βύθησα τὸ κοντάρι στὸ στήθος τῆς, τὸ αἷμα ἔτρεχε ποτάμι και ἡ κοπέλλα πέθανε, Ποτέ, ποτέ, ἄλλοτε, ἀρχηγέ των πιστών, δέν παρέστην μάρτυς τόσο θάρρους.....

Μετάφρασι: Δ. Γ. ΣΑΜΠΑΝΗ

ΣΑΤΥΡΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ

—Διασῆμου ὑπναρᾶ—

Ἐδῶ τὴν ἔκανες καλὰ
Κατέργαρε Μαμάη!
Ψόφα λοιπόν!.. ροχάλιζε
Κανείς δέν σε ξυπνάει

**

ΣΤΗ ΚΟΙΜΩΜΕΝΗ

—Του Χαλεπᾶ—

Τὸν κόσμο τὸν βαρῆθηκα
και σου ζητῶ μιὰ χάρη
Κάνε μιὰ θέση πλάι σου
να γίνουμε... ζευγάρι:

ΨΥΧ—ΑΡΗΣ

ΝΕΑ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

Από κριτική του κ. Μιχ. Ροδά, στο «Ελ. Βήμα» της 18-7-43, αντιγράφουμε έδω τά παρα κάτω: Πολύς θόρυβος σχεδόν για τὸ τίποτε. Πρόκειται για τὴν κωμωδία, γὰ τὴν φάρσα κυριολεκτικώτερα «Λάζαρος ὁ Β΄» πού παρεστάθη στὸ θέατρο «Πάρκ ἀπὸ τὸν θίασο Βάσω, Μανωλίδου—Γ. Παπᾶ—Ν. Δενδραμῆ. Ἡ διεύθυνσις τοῦ θεάτρου ἢ τοῦ θιάσου τὴν διεφύησε στὴν ἀρχὴ ὅτι εἶναι κωμωδία τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ καὶ συγγραφῆος κ. Σπύρου Μελά. Καὶ στὸ πρόγραμμα, στὴν πρώτη δελίδα, ἐπαναλαμβάνεται ἡ αὐτὴ διαφήμισις. Σπύρου Μελά, «Λάζαρος ὁ Β΄» κωμωδία. Ἔτσι ἐδημιουργήθη ἡ ἐντύπωσις ὅτι εἶναι κωμωδία τοῦ Ἑλληνος συγγραφῆος. Ἀργότερα ἐγίνε διευκρίνισις ὅτι εἶναι μιά ἐλεύθερη διασκευὴ τοῦ κ. Μελά. Τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς διαφημίσεως σκοπὸ εἶχε, προφανῶς, νὰ παραπλανήσῃ τὸν κόσμον, καὶ λέγω «νὰ παραπλανήσῃ» γιὰ νὰ μὴ μεταχειρισθῶ βαρύτερο χαρακτηρισμὸ. Σύστημα ὀλέθριο, πού· εὐτυχῶς τὸ ξεξεκαθάρισε ἀργότερα ὁ κ. Μελάς μὲ τὴν δήλωσι τῆς ἐλεύθερης διασκευῆς, ἂν καὶ σέ πολλοὺς ἀπέμεινε ἡ πρώτη ἐντύπωσις, ἐπὶ κείνους τοιαύτιστον πού δὲν διάβασαν τὴν ἐπανόρθωσι. Ἄς ἐλπίσωμε ὅτι ἡ μέθοδος τῆς παραπλανήσεως θὰ εἶναι ἡ τελευταία ἐκ μέρους τοῦ ἀνωτέρω θεάτρου ἢ θιάσου. Γιατὶ διαφορετικὰ θὰ δημιουργηθοῦν εὐθύνες ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς, ἀπόλυτα δικαιολογημένες, θὰ καταπολεμηθῇ αὐτὴ ἡ ἀσυνείδητος τοῦ παιχιδιοῦ εἰς βάρος τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς τάξεως τῶν θεατρικῶν πραγμάτων.»

κάδημαϊκός κ. Μελάς, νὰ διαπράξῃ μιά λογοτεχνικὴν ἀπρέπειαν, ἢ ὁποία ἐάν διεπράττετο εἰς βάρος τοῦ θά χαλοῦσε τὸν κόσμον, καὶ δικαίως. Πῆρε δηλαδὴ τὸ γνωστὸν ἔργον τοῦ Μῶμ, πού εἶχε παίξῃ ἄλλοτε ὁ θίασος Ἀργυροπούλου μὲ τὸν τίτλον «παντρεύουν τὴν γυναῖκα μου», καὶ τὸ κατέστρεψε ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος, τοῦ ἔβαλε νέους τύπους, μὴδὲ τοῦ μαυραγορίτη ἐξαιρουμένου, τοῦ ἐσκάρωσε μίαν νέαν πρᾶξιν, καὶ ἀνήγγειλε ὁ ἴδιος εἰς τὸ νοῆμον κοινόν, ὅτι... καὶ ὁ συγγραφεὺς ἐάν τὸ ἐβλεπε—ἄκουσον, ἄκουσον—θὰ τὸ χειροκροτοῦσε. Πάντως τὸ νέον ἔργον τοῦ κ. Μελά σημειώνει κάποιαν πρόδοον, διότι πρὶν ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν, ὁ ἴδιος Ἀκαδημαϊκὸς εἶχε ληληταῖσεν τὸν ἄγνωστον χορευτὴν τοῦ Τριστάν Μπερνάρ καὶ μᾶς τὸν παρουσίασε ὡς «Ἐρωτα μαστροχαλαστήν», χωρὶς νὰ τὸ εἴπῃ εἰς κανέναν. Φαντασθῆτε τώρα νὰ πάρῃ ὁ Μῶμ, ὁ Μπερνάρ ἕνα ἀπὸ τὰ ἀποτιχημένα ἔργα τοῦ Ἑλληνος Ἀκαδημαϊκοῦ, ὅπως π. χ. τὸν Κομπὴ Ρουμπὴ κλπ. ἢ τοῦ Ἀργυροῦ γάμους, καὶ νὰ τοῦ ἀλλάξῃ τοὺς τύπους καὶ τὸν ἀδόξαστο διὰ νὰ τὸ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Εὐρώπην. Μακάριθὰ εἴπῃ ὁ κ. Μελάς. Ἀλλὰ τὰ ἦθη πού ἀλλάζει ὁ κ. Μελάς διὰ νὰ τὰ προσαρμόσῃ εἰς τὸν τόπον μᾶς δὲν ἐπιτρέπουν εἰς τοὺς ξένους νὰ κάμνουν τέτοιες ἀπρέπειες καὶ ἄς μὴ ἐπικαλεῖται τοὺς Ράϊνχαρτικὰ τοὺς ἀναπολογητῶν ἀπόντας.»

Σύνδεσμος Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν

Ἀπὸ ομάδα λογοτεχνῶν συνεκροτήθη καὶ δευτέρω λογοτεχνικὴ ὀργάνωσις ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σύνδεσμος Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν». Τὸ πρῶτον Διοικητικὸν συμβούλιον τῆς καινούργιας ὀργανώσεως καταρτίστηκε ὡς ἑξῆς: Γ. Σταμπολῆς, πρόεδρος, Σπ. Παναγιωτόπουλος, ἀντιπρόεδρος, Θ. Ρηγορίδης, Γεν. Γραμματεὺς Ἠλ. Μάλωσις, ταμίας, καὶ Ἀπ. Μαγγανάρης, Ὁρ. Λάσκος, Γ. Πιερίδης, Φ. Δέλφης, Σ. Μπολέστης, Γ. Ἀμπάτης καὶ Π. Κριναῖος μέλη. Στὴν νέαν τούτη λογοτεχνικὴ ὀργάνωσι τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα», Εὐχονται κάθε προκοπή.

ΤΟ ΜΑΡΙΩ

Ἀπὸ· νὰ χωριδάκι πέρα
ἔλαβα γράμμα—τὸ καὶ τὸ—
Ἡ Παναγιά του στὸν ἄερα
λάμπει κλησάκι τορνευτό
—ο—
«ὕγειαν ἔχω» λέει—μὲ κάποιος
κρυφῆς λαχτάρης μὲς στὸ νοῦ—
κι' οἱ ἀγριόπαπιες, οἱ πάπιες,
σκίζουν τὸ φόντο τ' οὐρανοῦ.
—ο—
«Καὶ—πὼς—ὕγειαν» γράφει— σὴν 'νὰ
πουλι—καὶ σείονται τὰ κλαριά—
«δι' ὑμᾶς ποθεῖ» ἐνὼ στὴν Πανα—
γιὰ ἄλλες ἀνάβουν τὰ κερὰ.
—ο—
Καὶ γράφει τοῦ ὕγεια τὸ ὕγει
μὲ γιώτα καὶ βαρεῖα στὸ γει
καὶ τὰ γεράκια κάνουν ζῦγι
μὲς στὸ χωριὸ ψηλὰ π' τῆ γῆ.

Ἀπάντησίς μου—λέει—οὐδεμίαν
—καὶ ἀπορεῖ τὸ αἷτιον» πού
ἢ ζωήτης—λέει—κρεμιέται «ἐκ μίαν
τρίχα» ἐξ αἰτίας τ' ἀδερφοῦ.
—ο—
Ἐκ μία τρίχα!.. Ὁ ἀδερφός της!..
«μεθ' ὑπολήψεως—Μαριώ»
καὶ εἶμαι ὁ ἀγαπητικὸς της
—σειόνται τὰ δέντρα στὸ χωριό—
—ο—
Σειέται καὶ τὸ Μαριώ μου σειέται
καὶ πάει στὴ στράτα μοναχῆ.
ἐκ μία τρίχα του ἄς κρεμιέται
ὅποιος μοβόρα ἔχει ψυχῆ.
—ο—
Κι' ὅπου ἀγαπάει—κι' ἄς κλαίει ἀκόμη—
σὴν τὸ Μαριώ πού πάει ἀρηά,
νὰ γράφει τ' ἀνθρώπος μὲ ὅμι—
κρον καὶ νὰ σείονται τὰ κλαριά...
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ

Κρίσεις Γεγονότα καὶ Σχόλια

ΧΩΡΙΣ ΤΣΙΜΠΙΔΑ ΤΑ ΚΑΣΤΑΝΑ

Ἐξ ἀφορμῆς «τοῦ Κόσμου πού ἔρχεται» τοῦ κ. Π. Παλαιολόγου, πού ἀνέβασε τὸ θέατρο «Ἀνδρέα—δη—στὴν Ἀθήνα—ὁ περὶ τὰ τέτοια συνάδελφός του κ. Σπ. Μελάς, τοῦκαμε στὴν «Καθημερινή», κριτικῆ. Κριτικῆ; Ἀχ τὴ λέξη! Μόνον ὅτι κατὰ τὸν τρόπο τῆς Ἀγγλικῆς σκορδαλιᾶς πρυφίχεται μὲ ὅτι ἄλλο ἐξὸν ἀπὸ σκόρδο καὶ ἡ κριτικὴ τοῦ κ. Μελά, δὲ μύριζε διόλου ἀπὸ κρίση.. Τοῦκαμε τοιοιπὸν κριτικῆ. Κι' ἀφοῦ πρῶτον—μὲ τὸ ἄπιτήδειον ἔνστιχτο, τοῦ παπαγάλου στὴν κλούβαν του πού δοκίμαζεν καλὰ πρὶν πιαστεῖ, τὰ ξυλάκια— τοῦ ἐπιδαφιλεῖ ἐκεῖ μὲ «γλυκίων μέλιτος σὺδην», ὅλλαν καὶ λυγρὰ κοφτερὴν (κατὰ τὰ λυγρὸν καὶ κοφτερόν σπαθὶ μου...) διάφορα ἀκάθαρτα μὰ ὑποκριτικὰ κοπιμέντα, λεγοντὰς του πὼς εἶναι πολὺ ἔτσι κι' ἄλλοιως; πεζογράφος καὶ ἄλλα, μὰ καὶ πὼς «δὲν ξέρει—ὁ κ. Μελάς δηλ.—ἂν ἐκούσιᾶ του ἢ ἀκούσιᾶ, ὁ κ. Παλ. δὲν τηρεῖ καμμιά σχεδὸν ἀπόστασιν ἀπ' τὸ κοινὸ πού τὸν διαβάζει, (τὶ κοπιμέντο ἀλήθεια καὶ γιὰ τὸ «νοῆμον κοινόν»!) ἢ ὅτι «καλλιεργεῖ πάντα μὲ τέχνην τὴ δημοφιλή πλευρὰ τῶν ζητημάτων καὶ αὐτὸ ἐξηγεῖ τὴν ἐπιτυχίαν του, (γιατὶ ὡς φαίνεται ἀλλοίως θάπρεπε νὰν' ἀνεξήγητη..) κλπ. κλπ. πολὺ... ἐπιοκοδομητικὰ τοῦ γοήτρου τοῦ κ. Π. Παλ., μβαίνει σὲ βαθυστόχαστους κόσμους. Καὶ τότε, ὅπως ὁ ἀκροβάτης στὸ σύμμα του κινιέται διαρκῶς νὰ μὴν πέσει, ἔτσι κι' ὁ κ. Μελάς μᾶς λυγίζεται κωμικὰ πάνω στὶς ἀψηλὲς σφαῖρες τοῦ νοῦ. Καὶ λέει τοιοιπὸν ὅτι ὁ μέσος τύπος, ὁ κοινὸς ἄνθρωπος, ὁ κοινὸς Ἕλληνας, ὁ κοινὸς νοῦς γενικὰ, ὁ κοινὸς ἀναγνώστης, ὁ κοινὸς θεατῆς, (ἢ παμμέγιστη δηλαδὴ παμπληθὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ φυσικὰ τῶν ἐλλήνων) «...πού ἀποτελεῖ—λέει—τὸν φωσφορισμὸ τοῦ πελάγου τῆς μέσης ἀνθρωπότητος, μένει σταθερὰ ἔξω ἀπὸ κάθε καθαρὴ πνευματικὴ ἐκδήλωσι», καὶ ὅτι μὲ τὸ ν' ἀσχολεῖται μ' αὐτοὺς—τοὺς κοινούς ἀνθρώπους δηλ.—δὲν πετυχαίνει ὁ ἀγαπητός του (;) συνάδελφος. Τὶ τοιοπὸν ποιητέον; ἐρωτεῖ—καὶ ἀπαντεῖ: Μὰ νὰ «ν' ἀφήσῃ στὴν πλατεῖαν τὸν μέσον Ἕλληνα, πού δὲν ξέρει—ὁ κ. Μελάς δηλ.—γιατὶ τοῦ θυμίζει ἀπὸ κοντὰ τὸν ὀδοστρωτῆρα καὶ νὰ μὴν ἀρκεῖται στον κοινὸ νοῦ». Ὅριστε; Μὴν δὲν μᾶς πιστεύει κανεὶς; Τ' ὀρκιζόμαστε. Ὁ ἀσημαντὸς ἄνθρωπος πού καλλιεργεῖ στὴν Ἀθήναν κάθε εἶδος πνευματικὸ καὶ αἰσθητικὸ τζουντζεδισμὸ, τὰ γράφει αὐτὰ στὴν «Καθημερινή», τῆς 8 τοῦ Ἰουλῆ. Ὅδοστρωτῆρες ὁ κοινὸς νοῦς ἐμεῖς οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι, οἱ κοινοὶ Ἕλληνες, οἱ κοινοὶ ἀναγνώστες οἱ ὑπερφῶν, οἱ θεαταί «τῆς πλατείας», ὄλλο δηλαδὴ τὸ πανελλῆνιον! Τὶ ἀνωτερότητα μάτια μᾶς, μὰ καὶ ἀποτί τάκτ... κανονιά! Μᾶς ἄφησ' ἐμᾶς στὴν πλατεῖαν καὶ τῆ γαλαρία, ἐκεῖ—τύπους κοινούς μὲ φτηνὸ εἰσητήριον—κι' αὐτὸς (μὲς στὴν κοκεταρία του ἐξαίσιος) ἔχει νὰ κανεῖ: σὶθὰ θεωρεῖται, μὲ παρλεβουφρα-

σιας ἐστὲν, μὲ εὐπόλυτα μηδενικὸ, καὶ παγώνιστ καθωσπρεπικὰ καὶ...ἐκλεκτ, τόσο ἐκλεκτ, πού ἐκλεγοῦν ὡς καὶ...τὰ ὄνειρά τους ἀκόμα. (Λέει ὅτι κάποιος ἀπ' αὐτοὺς κάποτε φτάσαν τὴν ἕξω ἀπὸ τὸν ζεπέσον μὴν ὄνειρευτεῖ μιά χελώνα, αὐτοκτόνησαι!) Καὶ μόνον ὅταν ἀναμετάξῃ τους τρώγονται δὲν εἶναι διόλου ἐκλεκτικὰ, ἀδερφάκι. Αὐτοὶ τοιοπὸν εἶναι τύπος. Ἑέμα, πλοκή καὶ ἐκτέλεσις. Ἔμπνευσις, σύλληψις, δράσις. Περιεχόμενον «ὕπεδαφος βίωμα,, Σώψυχα πρᾶματα. Νὰ στάδιον δόξης—γιὰ τὸν κ. Παλαιολόγου,—λαμπρόν. Νὰ ἄνθρωποι... πολυτελείας γιὰ ἔργον! Ἐνὼ ἐμεῖς... ἡ φυλὴ τῶν κοινῶν, μὲ τί νὰ τοὺς ἐμπνεύσουμετζάνεμ; Δὲ λιμάρομ' ἐμεῖς ποτε κᾶνα δόντι μᾶς γιὰ νὰ προφέρουμε τὸ νεράκι, νεβὸ μᾶηδε φεύγουμε μὲ λιμουζίνα ἀπ' τὸ «σύνταγμα» γιὰ νὰ φᾶμε φρέσκα αὐγά στὴ Χαλκιδα. (γιατὶ... κλούβια δὲν ἔχουμε.) Οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἐξώστου, τῆς πλατείας, τῆς εἰσοδος—ὕπᾶλληλοι, ἐργάτες, γραμματικοὶ, λογιστῆς—ἐμεῖς—ἀποτελοῦμε τὰ ὑπερμικροσκοπικὰ ἐκεῖνα μικρόβια πού προκαλοῦν τὸ φωσφορισμὸ τοῦ πελάου. Ἐνὼ ὁ κ. Μελάς καὶ ἡ παρέα του εἶναι τόσο φωτογενεῖς μέσ' τις πόζες τους, πού θὰ μπόρασε κανεὶς νὰ τοὺς χρησιμοποιήσῃ εἰς ἵα λάμπες. Τὶ τοιοπὸν νὰ τοῦ ποῦμε; Νὰ τοῦ ποῦμε τοῦ ἀδιήγητου ἀνθρώπου ὅτι πάνω—ἄχι τῶν κουμπιῶν τοῦ Ρουμπὴ καὶ τῶν ρέστων δικῶν του βλήτων πού γράφει—μὰ πάνω ἀπ' ὄλλες τις «ἀνωτερότητες» καὶ τις μεγαλοφυΐες τοῦ κόσμου,—πολὺ περισσότερο πάνω ἀπ' τὸ κηφηνარიό, πού μᾶς εἶπε—πάνω ἀπὸ τοὺς πολιτισμούς καὶ τοὺς χάρους, πάνω ἀπ' ὄλλους τοὺς Πορνασσούς καὶ τοὺς Πήγασους, τραβάει καὶ φωτᾶει τοὺς καιροὺς—σὴν μέγαν ἄστρο τῆς Γῆς—ὁ γονιμοποιὸς καὶ αἰώνιος, ὁ ἀκούραστος καὶ θαματοουργὸς «κοινὸς νοῦς», ὁ κοινὸς ἄνθρωπος, ὁ κοινὸς Ἕλληνας; Ὅτι αὐτὸς δίδαξε τοὺς ποιητῆς αὐτοὺς—μὲ τὸ μιμητῆρὸ τὸ δικό του—γαλούχισε τοὺς μεταρρυθμιστῆς καὶ σοφοὺς, αὐτοὺς σχεδίασε τὸν Παρθενῶνα, κι' αὐτὸς ὀρθωσε τις Πυραμίδες ψηλά; Ὅτι τοῦ κοινοῦ αὐτοῦ νοῦ, τοῦ ἀνθρώπου γενικὰ τοῦ κοινοῦ, ὄλλο καὶ ὄλλα εἶναι ἔργα; Ὅλα αὐτὰ—ἄχι ὁ κ. Μελάς πού μόνο τῆς ἀπροσεξίας του αὐτοὺς εἶναι ἔργο—αὐτοὶ οἱ γεωμέτρεις οἱ μαθηματικοὶ οἱ ποιητῆς, ἀπὸ τὸν Εὐκλείδην ὡς τὸν Γκαίτε ἀπὸ τὸν Ἀἰσάτιν ὡς τὸν Ὄμηρον, ἀπ' τὸν Ἡσίοδον ὡς τὸ Νίτσε, τὸ Ντιστογιέφκι, ἀπὸ τ' ἄλλετρι ὡς τὸ ράδιο, ἀπ' τὴ πυρόγα ὡς τ' ἀεροπλάνο, εἶναι γνήσια ἄνθη τοῦ κῆπου του καὶ «οἱ συνισταμένους τῶν συνιστωσῶν», τῶν δικῶν του, ἢ ἐπιφάνεια τοῦ ἀπατου βάρους του, τὰ γνωρίσματα—τὰ «σήματα κατατεθέντα»,—τῆς δικῆς του σοφίας καὶ τὰ ὄρια τῶν δικῶν του δυνατότητων; Καὶ ὅτι αὐτοὶ—ἄχι ὁ κ. Μελάς—κατ' ἐντολήν του ἐκφράζουσαν αὐτὸν κι' αὐτοὺς εἶναι πού μιλαῖει διὰ μέσον τους; Αὐτοὺς ὁ κοινὸς νοῦς, ὁ ἀνθρώπινος δὲν εἶναι πού γονιμοποιεῖ τὰ σπέρματα τῶν προσοευτικῶν ἰδεῶν, τῶν πολιτισμῶν καὶ τῶν κόσμων, πού

έπεξεργάζεται τους μεγάλους καιρούς και υπογράφει—μόνον αυτός—για τὸ γνήσιο; Ποιὸ πιστοποιητικὸ πανανθρώπινο πέρασε χωρὶς τὴν υπογραφή τῆ δικῆ του; Καὶ ποῦ ἀκούστηκε ὅτι ὄχι αὐτή, ἡ τεράστια προσωπικότητα ὄλων τῶν καιρῶν καὶ τῶν τόπων, παρὰ ἡ ἀξιοδύστη καὶ ἀντιδραστικὴ μειοψηφία τῶν ἀνθρώπων τοῦ ὑπόδειγματος τοῦ κ. Μελά, ἀποτέλεσε ποτὲ στοιχεῖο τῆς πρόδοος καὶ ὄχι τέλμα κ' ἐμπόδιο στὸ τραχὺ καὶ κοπιώδικο βῆμα μας; Ὁχι ὅμως δὲ θὰ τὰ ποῦμε αὐτουνοῦ. Ὁχι μόνο γιατί αὐτὰ εἶναι πολὺ ψιλὰ—για ἔλόγου του—γράμματα, μὰ καὶ γιατί τὸν περιφρονοῦμε αὐτὸν καὶ γιατί μᾶς κεντᾶει τὴν ἀηδία. Σ' ἐκεῖνον μόνο τὸν διασκεδαστικὸ κουκλοθιάσο τῶν θεωρεῶν... τ' ἀφιερώνουμε αὐτὰ. Ὁ κ. Μελάς, ἔχει τόση σχέση με τὴν κρίση, τὴ μόρφωση καὶ τὴ γύρω του πραγματικότητα, ὅσην εἶχε γνωριμία με τὸν Τάσο καὶ τὸν Ἀριόστο, ἐκεῖνος ὁ ἰππότης. (1)

Ὁμως, ἄς μὴν τελειώσουμε' ἐδῶ. Ἄς ποῦμε ἀκόμα καὶ τὰ λίγα ποῦ ἀφοροῦν περισσότερο τὸν ἀγαπητὸ χρονογράφο—τὸν κ. Παλαιολόγο—δηλαδή, ποῦ ἂν ὄχι τίποτ' ἄλλο τοῦ ὀφείλουμε κάτι: δι' ἀντικαταστήσαντας τὸ Μελά στὸ χρονογράφημα, τείνει νὰ ἐξυγιάνει τὴν πολύπαθη ἐκείνη στήλη τοῦ «Ελευθέρου Βήματος».

Τολοιπόν, δὲν καταλαβαίνει ἀπὸ θέατρο, δὲν ἔχει ἰδέα ἀπὸ τέτοια. Δέν, δέν, δέν. ! Μηδὲν στις ἐξέτασες!... Μικρέ, με τὸν κηδεμόνα σας αὐριο.. Μόνον «ὄταν—κ. Παλαιολόγο—ἀπαλλαγείτε ἀπὸ τὸν μέσον Ἑλληνα ποῦ δὲν εἶναι ἰκανὸς νὰ θίξει

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΙΡΟΙ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

«Εἶναι χρέος ἱερό τὸ σκούξιμο...»
Λουίζα Ἀκκερμαν «Ποιήματα Φιλοσοφικά».

Ὅταν βλέπεις τὴ φτώχεια καὶ τὴν πείνα νὰ φωλιάζουν με ἀξίωση ἰσόβιας διαμονῆς μέσα στὸ σπῆτι τοῦ ἀλλουνοῦ ἐνῶ τὴν ἴδια στιγμή ὁ ἄλλος συντοπίτης μας τεντώνει τὴν προκλητικὰ, σὰν ἀρχαῖο τόξο, κοιλιά του στὴν ἀπόλαυση τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς, στὰ ὁποῖα ἔχει ἀποκλειστικὸ προνόμιο, πρέπει σὰν ἄνθρωπος νὰ ἔχης ἐπιείκεια στὸ παραστράτημα τοῦ πρώτου καὶ νὰ εἶσαι ἀμείλιχος γιὰ τὸν δεύτερο. Ἡ ἱστορία μας τὸ βεβαιώνει πὼς πάντοτε στις κατώτερες τάξεις ἡ πορνεία ἔχει σχέση με τὴν πολυπρόσωπη ἀνάγκη τῆς ζωῆς. Γι' αὐτὲς ἄλλωστε τίς τάξεις ἐνδιαφερόμαστε γιατί ἡ ἄλλη ἢ μεγαλοαστικὴ τάξη εἶναι στοιχεῖο ἀγούς καὶ ἀρνητικὸ στὴν ἐξέλιξη τῆς κοινωνίας. Ἐκεῖ πέρα ἡ πορνεία καὶ τώρα καὶ πρὶν τὸν πόλεμο εἴτανε ἕνα σπῆρι γιὰ νὰ σκοτώνεται ἡ τεμπελιά καὶ ἡ πλήξη. Στις γυναῖκες τῆς τάξης αὐτῆς τὸ ἔνστιχτο τῆς μητρότητας εἶναι ἀτροφικό, ἀπαράλλαχτα ὅπως καὶ στὴν Λαλῖα ποῦ καὶ κείνη μόλις ἔγινε ζῶο κατοικίδιο πάχυνε ἀπὸ τίς ἀνέσεις καὶ ἔχασε τὴ μητρότητα μαζί με τὸ φτερούγισμά της, ποῦ τὴν ἔφευγε σ' ἐπαφή με τίς χάρες τ' οὐρανοῦ.

Τὸ προνόμιο τῆς γεύσης τῆς σάρκας ποῦ προσφέροντας ἀπὸ ἀνάγκη τὸ ἔχει πάντοτεκεῖνος ποῦ ἔχει στὸ χέρι του τὰ μέσα νὰ τὸ καρπαθῆ. Ἡ προ-

σοβάρὰ κανένα ζήτημα» (Πῶς; Τὰ περιστατικά καὶ τὰ πράγματα, δὲν εἶναι κομμένα σ' ἀνάστημα τῶν καιρῶν ποῦ τὰ φόρεσαν; Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 21 τὸ 912 καὶ 13 οἱ ἐποποῖτες μας τὰ ἔθιμά μας, τὸ δημοτικὸ μας τραγοῦδι, δὲν εἶναι ἔργα δικὰ μας, δὲν εἶναι γνήσια τέκνα μας;) Τότε μόνο «θὰ μᾶς δώσετε—κ. Παλ.—θεατρικὰ ἔργα ἄξια περισσοτέρας προσοχῆς. Καί—ὁ κ. Μελάς—τὸ ἐλπίζει καὶ τὸ εὐχεται.»

Τὸ πιστεύετε σεῖς πὼς—ἂν ἦσαν εἴσι τὰ πράματα—ὁ κ. Μελάς θὰ τὸ εὐχόνταν; Ἄλλο τόσο καὶ μεῖς...

Ἐπιπλέον ἀπ' ὄλα τοῦτα, δὲν εἶναι ζήτημα ὅτι «ὁ Κόσμος ποῦ ἔρχεται» τοῦ κ. Παλ μπορεῖ νᾶναι κἄνα πρώτης τάξης θεατρικὸ ἔργο ποῦ κίνησε τὴν πράσινη χολὴ τοῦ Μελά. Ζήτημα εἶναι ὅτι ὁ κ. Παλ. μάταια ἔλπισε στὴ δυσώπηση καὶ πιθανὰ στὴν ἀγραφὴ σύμβαση τοῦ ἀλληλολιβανισμοῦ με τὸν ἄνθρωπο, ὅταν στὰ δικὰ του χρονογραφήματα προσαγόρευε—τὸ Μελά—«σεβαστόν του Ἀκαδημαϊκόν καὶ συνάδελφον»!

Μέ τὸν πνευματικόν αὐτὸν ἀῖλουρο, δὲν ψήνει κανεὶς χωρὶς ταμπέδα τὰ κάστανα...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ

1) Ἀπὸ τὸν πρόλογο «τοῦ Χριστοῦ» τοῦ Ρενάν: «Ἐνας ἰππότης ἐμονομάχησε 15 φορές, ὑποστηρίζων τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Τάσου ἐπὶ τοῦ Ἀριόστου. Τὴν 15ην φορὰν ἐκτυπῆθη. Κτυπηθεὶς ἔπεσε καὶ θνήσκων εἶπε: «Καὶ ὄμως οὐδέποτε ἐγνωρίσα οὕτε τὸν Τάσο οὕτε τὸν Ἀριόστο».

τίμηση τῆς προσφορᾶς στὸν ξένο ἢ τὸν ντόπιο πλειοδότη εἶναι συνάρτηση τοῦ βαθμοῦ τῆς ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς παράδοσης κάθε πόλης. Ἀγκαλιὰ ἡ παράδοση κλείνει στὰ σπλάχνα τῆς τὸ δυναμικὸ στοιχεῖο τῆς ἀντίδρασης τοῦ συνόλου γιὰ κάθε πρωτίμηση τοῦ παραστρατημένου. Τὸ κάθε ξεχωριστὸ περιστατικὸ τῆς πορνείας τῆς ἐποχῆς μας δὲν εἶναι ζήτημα ἀτομικῆς ἠθικότητας εἶνε ζήτημα γενικό. Τὸ ἐπίπεδο τῆς ἠθικῆς καὶ ἐθνικῆς ὑποστάσεως μίᾶς πόλης καθορίζεται ἀπὸ τὴν ἀντίδραση ποῦ θὰ προτάξῃ τὸ σύνολο τῆς πόλης στὴν αἰχμὴ τοῦ ἀποστάτη μέλους της.

Γενικώτερα ὅμως στὴν ἱστορία τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας σημειωθήκανε περιστατικά ἀρνητικά γιὰ τὴν τὴν ποῦ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση τοῦ 21 πῆρε στὰ χέρια της τὸ πεπρωμένο τοῦ ἔθνους ἦτανε στὸ σύνολό της ἀντιδραστικὴ (φεουδαρχία) καὶ σὰν τέτοια δὲ στάθηκε ἰκανὴ νὰ μετουσώσει τίς γόνιμες δυνάμεις τῆς κοινωνίας σὲ ἀκατάλυτη ἐθνικὴ παράδοση. Ἐνα παράδειγμα γιὰ νὰ μᾶς νοιάσῃ καλύτερα ὁ διαβατὴς μας. Ὅταν στὰ 1911 ἀποφασίστηκε ἡ ἀπαλλοτρίωση τῶν Θεσσαλικῶν τσιφλικιών γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῶν σκλάβων τοῦ Θεσσαλικοῦ κάμπου οἱ τσιφλικάδες γιὰ νὰ μὴ χάσουν τὸ τσιφλικὸ ποῦ μ' ὄλα ταῦτα θὰ πέρνανε τὴν ἄξια του σὲ χρήσιμ, ὑπογράφανε μὴ ἀναφορὰ στὸ τοῦρκο πρόξενο τῆς Ἀφρικής, στὴν ὁποία δηλώσανε ὅτι ἀλλάζουνε ἀμέσως ὑπηκοότητα ἂν τὸ τουρκικὸ κράτος ἀναλαμβάνει νὰ τοὺς προστατέψῃ. (βλέπε ἐφημερίδα συζητήσεως

τῆς Βουλῆς σελίδα 1107 β'. Ἄναθ. Βουλὴ 12. 18 καὶ 19 τοῦ Μάρτη 1911). "Ἐγινε ὁ πόλεμος καὶ στὸ μεταξύ ματαιώθηκε ἡ ἀπαλλοτρίωση καὶ ἔτσι δὲ στερηθήκαμε καὶ μεῖς τοὺς πατριώτες αὐτοὺς ποῦ μ' ὄλα ταῦτα μποροῦνε με τὰ λόγια νὰ σοῦ ἀποδείξουν ὅτι εἶναι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν κλπ. Παύση.

Ἀπὸ τὴν ἀνάλυση ποῦ κάναμε πὶ πάνω βγαίνει μονάχο του τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐκεῖνο ποῦ καθαρίζει τίς κάθε φορὰ σχέσεις τῶν δυὸ φύλων εἶνε σὲ τελευταία ἀνάλυση τὸ οικονομικὸ στοιχεῖο καὶ ὅτι γιὰ τὴ σημερινὴ πτώση τῆς γυναίκας δὲν εἶναι ὑπεύθυνος ἡ ἴδια ἀλλὰ οἱ ὅροι μέσα στοὺς ὁποῖους ἐξελιχθηκε καὶ διαμορφώθηκε τὸ πατριαρχικὸ καθεστῶς.

Ὁ ἐξοβελισμὸς τοῦ οικονομικοῦ παράγοντα ἀπὸ τίς προσωπικὲς σχέσεις τῶν δυὸ φύλων θὰ ἔχη ἀναπόφευχτὴ τὴ συνάφεια τῆς ἀνάπτυξης τῶν ἄλλων, τῶν ἱθολογικῶν πιά παραγόντων, στίς σχέσεις αὐτῆς ἐκείνων δηλαδὴ ποῦ ἐμμορφάνουν τὴ ζωὴ καὶ τὴν κάνουν ἄξια νὰ τὴ ζῆση καὶ νὰ τὴν ἀπολαύσῃ ὁ ἄνθρωπος. Ὅπως ἡ ἐμφάνιση τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας σήμανε ὅπως εἶπαμε τὴν ὑποδούλωση τῆς γυναίκας, ἔτσι καὶ ἡ κοινωνικοποίησή της προδικάζει τὴ λευτεριά της. Στὸ μέλλον ποῦ ἐγκυμονεῖ τίς καινούργιες αὐτὲς πραγματοποιήσεως ἡ γυναίκα θὰ βρῆ ἀκέρια τὴν προσωπικότητά της καὶ ἀλάκερο τὸ χαμένο ἑαυτό της. Τὸν ἄντρα θὰ τὸν ἀντικρύσῃ ὄχι σὰ σκλάβο τὸ ἀφεντικὸ της ἀλλὰ με τὴ βαθεῖα συνείδηση τῆς ἰσοτιμίας καὶ τὴ ζωὴ θὰ τὴ δῇ με τὸ αἴστημα τὸ βαρὺ τῆς εὐθύνῃς ποῦ τὴν ὑποχρεώνει νὰ εἰσφέρει τὴ δραστηριότητά της γιὰ τὴ δημιουργία κοινοῦ ἀνθρώπινου πεπρωμένου. Τὸ εἶπαμε καὶ στὴν ἀρχὴ—ἀρχή. Μιά καίτὸ σεξουαλικὸ ἔνστιχτο καθορίζει σχέση ἀνθρώπων πρὸς ἄνθρωπο ἢ βελτίωση τῆς σχέσης αὐτῆς ἀναπόφευχτα θὰ σημάνη τὸ πλοῦτισμα τῆς ψυχῆς τοῦ κόσμου με καινούργιες ἀφάνταστα ἡμιμορφες πληρότητες καὶ ἀρμονίες. Κάτι τι ἄγιο σὰ θρησκεία καὶ φωτεινὸ σὰν τὸν ἥλιο θὰ εἶναι τὸ ἠθικὸ περιεχόμε- νο τῆς σχέσης τῶν δυὸ φύλων στὴ μελλοντικὴ ἀνθρώπινη.

Σκύψαμε στὴ μελέτη τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἀπὸ

συμπόνεση βαθεῖα. Τὸ βουβὸ παράπονο τῆς Σκλάβας ἀποζητήσαμε νὰ τὸ κάμουμε κραυγὴ καὶ δικιάς μας διαμαρτυρία. Πιστεύουμε πὼς τὸ δράμα αὐτὸ τῆς γυναίκας συγκινεῖ σήμερα κάθε καρδιά στοχαστικὴ καὶ ὁ τραχὺς ἀγώνας της γιὰ τὴν ἀπολύτρωση ἔχει μαζί του τὴ δύναμη καὶ τὴ συμπάθεια κάθε τίμιος συνείδησης. Ἡ ὄψη τῆς ἀλήθειας ποῦ κρύβει τὸ αἴτημα τοῦ ἀγῶνα της εἶναι φοβερὴ ὅπως εἶναι φοβερὸ τὸ πρόσωπο κάθε μεγάλης ἀλήθειας ποῦ γίνεται ὑπόθεση πάλης γιὰ τὴν κατάλυση μίᾶς τυραννίας. Καὶ πλησιάζει με ἀχνάρι ἀργὸ τῶν ἱστορικῶν στιγμῶν ποῦ εἶναι γεμάτες δικαίωση. Ἡ ἀκοή τοῦ αἵωνα μας μαζί με τίς τόσες ἀποφασιστικὲς συγκρούσεις κάνει καὶ τὸν ἀντίπαλο τῆς καινουργίας ἀπ' τὴν ἀπόφαση τῆς γυναίκας νὰ διεκδικῆσῃ ἀντάμα με ὄλους τοὺς ταπεινοὺς καὶ καταφρονημένους τῆς γῆς τὴν κατάκτηση δικαιότερης μοίρας. Κάτι μοῦ λέει ὅτι ἡ χαρὰ τῆς ἀπολύτρωσης γι' αὐτοὺς, ποῦ εἶναι ἀμέτρητος ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ἀθλιότητα, δὲν εἶναι μακροῦ.

Ἄς εἶσαι εὐλογημένη ποῦ ἄναψες στὴν ἀνεργὴ ψυχὴ μας τὸ μέγα πόλεμο κ' ἀνοιχθῇ ὁ νοῦς κ' οἱ θάλασσες πλατῆναν κ' ἀνέβῃ στὰ τραχιὰ κεφάλια μας καὶ κάθησεν ἡ Νίκη...

(Τ Ε Λ Ο Σ) ΤΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΥΠΑΙΘΡΟΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΜΑΣ

Φίλε κ. Ζῶντο

Δέν ξεύρω πὼς μοῦ ἔπεσε στὰ χέρια μου ἕνα φύλλο τοῦ Ἰανουαρίου τῶν «Εὐβοϊκῶν Γράμμάτων» καὶ εὐχαριστήθηκα πολὺ ποῦ καὶ τὸ ὥρατο νησί μας δὲν μένει πίσω.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ προσπάθειά σας εἶναι ἀξιαπένος πρέπει κάθε Εὐβοεὺς νὰ μὴ στερητῆ τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» ἀλλὰ νὰ συμβάλλει στὸν σκληρὸ ἀγῶνα σας τὸν ὁποῖον ἐποφορτίσθητε ὑπὸ τὸσον ἀνωμάλους συνθήκας. Γιαυτὸ σὰς ἐσωκλείω 3000 δραχμῆς νὰ με γράψετε συνδρομητὴν.

Μετὰ τιμῆς Α. ΡΕΤΣΙΑΣ Γαβαλᾶ 15—7—43

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ (ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΜΟΥ)

Κλαίει στὰ τζάμια ἀργὰ ἀπόψε ποῦ σβένω ἡ βροχὴ με τραγοῦδι σιγανὸ ραγισμένο κ' ἡ πνοὴ ποῦ ἀκόμα στὸ στόμα μου κλείνω θὰ πετάξῃ σ' ὀλίγο σὰ πουλὶ λυτρωμένο.

—ο—

Τῆς καρδιᾶς μου θὰ πάρουνε τότε τοὺς χτύπους ἡ στιγμῆς στὰ φτερά τους καὶ θὰ φύγουν γιὰ πάντα καὶ τὰ κίτρινα φύλλα ριγμένα στοὺς κήπους θὰ θροοῦν με τ' ἀγέρι νεκρολόγια μπαλάντα.

—ο—

Φτωχὸ κ' ἐγὼ σὰ κ' αὐτὰ λουλοῦδι κομμένο ἀπ' τῆς ζῆσης τὸ δέντρο θὰ ρημάζω σὲ μὶ ἄκρη κα' ὅπως θὰμ' ἀπ' τῆς νειότης τὸ δρόσ' ἀνοικμένο ὑτὰ σβυστὰ μου τὰ μάτια θὰ φανοῦν κἀτι δάκρυα...

...Κἀτι δάκρυα στερνά, ποῦ καθὼς στις ρυτίδες τῆς ἀσάλευτης ὄψης μου νεκρὰ θὰ κυλᾶνε τοῦ ἡλιοῦ ἢ θαμπῆς δυσμικῆς του ἄχιτιδες φεγγοβόλα παιγνίδια μ' ὄριο φῶς θὰ σκορπᾶνε.

—ο—

Στοῦ ἀνθοῦ μου τὴ πτώση ἔτσι πιά θάχω κλείσει τῆς φθαρμένης ζωῆς μου τὴν ἀλλόκοτη ἔννοια καὶ θλιμμένα χαμόγελα θάχω στολίσει χαραγμένα πᾶ σὲ χεῖλη ποῦ θᾶναι κερένια....

Κλαίει στὰ τζάμια ἀργὰ ἀπόψε ποῦ σβύνω ἡ βροχὴ μ' ἕνα κλάμμα ποῦ πάει νὰ λουφάξῃ κ' ἐγὼ ἀνύμπορος π' τὴ κλεψύδρα ἀφίνω τῆς ζωῆς μου ἢ σταγόνα ἢ στερνὴ νὰ σταλάξῃ.

Ὀκτώβρης 1942.

Α. ΧΛΑΜΥΔΑΣ

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

"ΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ ΔΕΝ ΞΑΝΑΦΘΑΝ..."

Υπό τόν τίτλον αὐτόν ὁ ἐν Ἀθήναις ἐκδοτικός οἶκος Ἀριστ. Ν. Μαυρίδη κυκλοφορεῖ ἐντός τῶν ἡμερῶν τὸ νέον βιβλίον τοῦ συνεργάτου μας κ. Τάκη Δόξα. Πρόκειται περὶ σειρᾶς διηγημάτων, ὅπου ὁ συγγραφεὺς προσπαθεῖ τὴν διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ λυρικοῦ στοιχείου ἀνανεώσιν τοῦ πεζοῦ λογοῦ.

Λόγω πληθώρας ὕλης «ἡ κριτικὴ τοῦ βιβλίου» τῶν συνεργατῶν μας κ. κ. Θώμου Ξαφᾶ, Γ. Φουσάρα καὶ Τ. Δόξα, γιὰ τοὺς «Καυμούς» τοῦ κ. Νικ. Παπαγεωργιοπούλου, τὰ «Επεισόδια» τοῦ κ. Ἀστέρη Κοββατζῆ—ποῦ λάβωμε τελευταία—τὸν «Παράδοξον Γκόλζον» τοῦ κ. Ναπ. Παπαγεωργίου καὶ «Σ' ἕνα σπητάκι στὴ Μύκονο» τοῦ κ. Π. Ἀθηναίου, σὺ δὲ ἐπόμενον.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» σημειῶνουν, — μιά γιὰ πάντα, — γιὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ βλέπουν κριτικὴ τῶν βιβλίων τους, στὶς στήλες τους, νὰ στέλνουν πρὸς αὐτὰ δύο ἀντίτυπα συστημένα. Τὸ ἕνα γιὰ τὴ βιβλιοθήκη τοῦ Περιοδικοῦ καὶ τὸ ἄλλο γιὰ τὸν εἰδικὸν συνεργάτη μας—κριτικὸ κ. Θώμον Ξαφᾶ, ποῦ ἀποκλειστικὰ ἀνέλαβε τὴ σελίδα τῆς κριτικῆς τοῦ βιβλίου. Ὅσοι μᾶς στέλνουν ἕνα μόνο ἀντίτυπο θ' ἀναγγέλεται ἀπλῶς τὸ βιβλίο τους.

Ὅσες κριτικὲς βιβλίου μᾶς στείλλανε μέχρι σήμερα οἱ φίλοι συνεργάτες μας, θεωροῦμε ὑποχρεωσί μας νὰ τὶς δημοσιεύσουμε καὶ θὰ δημοσιευτοῦν μὲ τὴ σειρά τους.

ΛΕΙΞ ΚΙ' ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ

Πρὸς ἐξαιρετικὴ τιμὴ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας πληροφροῦμεθα, πῶς γιὰ τοὺς μῆνες Μάϊον, Ἰούνιον, καὶ Ἰουλίον ἔχει διαθέσει ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τοῦ 60.000.000 δραχ. πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀξιών τῆς χώρας μας.

Αἱ ἐνισχύσεις αὐτὲς χορηγοῦνται κατὰ τὴν κρίσιν τῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἐδρευούσης ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Καλλιτεχνικὸς Εἰσηγητὴς εἰς τὴν κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας διωρίσθη ὁ καλλιτέχνης κ. Φώτης Κόντογλου.

ΕΥΧΕΣ

Πρὸς τὸν ἐορτάζοντα διακεκριμένον ἱατρὸν κ. Σωτήριον Νικολάου, ἑσωτερικὸν τοῦ Δημ. Νοσοκομείου Χαλκίδος, εὐχομαι κάθε χαρὰ κι' εὐτυχία.

6-8-43.

ΜΑΡΙΑ ΛΙΟΥ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Πρὸς πάντας τοὺς ὅπως δῆποτε συμμερισθέντας τὴν ὀδὴν μας διὰ τὸν πρόωρον χαμό τοῦ προσφιλοῦς μας υἱοῦ καὶ ἀδελφοῦ Γιάννη ἐκφράζουμε τὴν εὐγνωμοσύνην μας.

Οἰκογένεια Κουκουβίνου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐλλείψει χώρου ἡ ἀλληλογραφία στὸ προσεχές.

ΑΡΧΕΙΟΝ ΕΥΒΟΪΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Ζητοῦνται πρὸς ἀγορὰν οἱ πρῶτοι ἐκδοθέντες τόμοι τοῦ ὄρου Εὐβοϊκῶν Μελετῶν—ἐκδόσεως Ἐταιρίας «Εὐβοϊκῶν Σπουδῶν». Πληροφοραὶ παρ' ἡμῖν.

«ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ»

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτῆτης: **ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ**
Κατοικία: Ἀρεθούσης 36

ΓΡΑΦΕΙΟΝ—ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ: **ΑΒΑΝΤΩΝ 16**

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: **ΒΑΣ. Π. ΒΕΡΓΗΣ**
Πάροδος Λυκαρίου 8

Ἡ εὐθύνη τῶν ἐνυπογράφων ἄρθρων καὶ δημοσιευμάτων βαρύνει τοὺς ὑπογράφοντες ταῦτα κι' ὄχι τὸ περιοδικόν.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἐτησίᾳ Δραχ. 4000.—Ἐξάμηνος Δραχ. 2000.
Διὰ Δήμους, Κοινότητας, Τράπέζας καὶ διαφόρους ὀργανισμοὺς ἑτησίᾳ Δραχ. 8.000.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ
Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται

Συνδρομὲς καὶ Καταχωρήσεις προπληρώνονται

ΓΡΑΜΜΑΤΑ—ΕΠΙΤΑΓΕΣ—ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ κτλ
Πρὸς τὸν κ. Ἀντρέαν Ἰω. Ζώντων—Χαλκίδα
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ Δραχ. 400

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΓΕΩΡ. Κ. ΣΚΟΥΡΑ

ΟΔΟΣ ΑΒΑΝΤΩΝ 6—ΧΑΛΚΙΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: Γραφείου 2-65—Οικίας 5-09

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Α.Ε.
5 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ

Συντήρησις μηχανημάτων ἐπ' ἐνοικίῳ

Ἀνακοινούμεν ἀπόσπασμα τοῦ ὑπ' ἄρ.θ. 31.611—20,243 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας πρὸς τὴν Κεντρικὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἐταιρίας μας. τροποποιούντος προσωρινῶς τὸ ἄρθρον 29 τῶν Συμβολαίων Συνδρομῆς.

» ...ἐγκρίνομεν ὅπως προσωρινῶς καὶ μέχρις ἀποκαταστάσεως ὁμαλῶν συνθηκῶν, τὰ ἔξοδα ἐπισκευῆς τῶν συσκευῶν καὶ μηχανημάτων τῶν ἐπ' ἐνοικίῳ ὑφ' ὁμῶν χορηγουμένων βαρύνουσι ἐν πάσῃ περιπτώσει τοὺς καταναλωτάς, οἵτινες θὰ δύνανται καὶ ἀπ' εὐθείας νὰ προβαίνωσι εἰς τὰς ἐπισκευὰς ταύτας». (Ἐγκ. ἐπιστ. 593).

Ἡ Διεύθυνσις

Τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα»

Τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» πωλοῦνται ἐνταῦθα μὲν εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον Βρεττοῦ, ἐν Ἀθήναις δὲ εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον Κολλάρου—Σταδίου 38.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Γ. Βρεττοῦ.